პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ლელო

№ 164
(5714)
19
1976 წ.
აგვისტო,
ხუთშაბათი.
ფასი 3 კაპ.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ფიზკულტურისა და სპორტის კომიტეტისა და პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

ЛЕЛО Орган Комитета по физической культуре и спорту при Совете Министров ГССР и республиканского Совета профсоюзов

გაზეთი გამოდის 1934 წლის 18 აპრილიდან

თბილისის „დინამოს" პრობლემები

თბილისის „დინამოს" ფეხბურთელთა კოლექტივმა 1976 წლის საგაზაფხულო ჩემპიონატში გარკვეულ წარმატებას მიაღწია: ძირითადმა შემადგენლობამ ბრინჯაოს მედლები მოიპოვა, ხოლო სათადარიგომ II საპრიზო ადგილი დაიკავა. — სსრ კავშირის 38-ე ჩემპიონატი დამთავრდა. უკვე დაიწყო ახალი, რიგით 39-ე პირველობის მატჩები. ჩვენი გაზეთის თანამშრომელი შეხვდა დინამოელთა უფროს მწვრთნელს ნ. ახალკაცს და მიმართა მას რამდენიმე შეკითხვით. ვაქვეყნებთ ამ საუბარს.

— წლევანდელი სეზონი, ყველამ იცის, გამოირჩევა სპეციფიკური ნიშნებით, რაც იმაში გამოიხატება, რომ ერთი წლის მანძილზე იმართება ორი დამოუკიდებელი ჩემპიონატი, ხოლო სსრ კავშირის ნაკრებმა მონაწილეობა მიიღო ევროპის ჩემპიონატისა და ოლიმპიური თამაშების ფინალებში. თბილისის „დინამომ" მაღალ დონეზე ჩაატარა სეზონის პირველი ნახევარი, გავიდა საპრიზო ადგილზე, მიაღწია თასის ნახევარფინალს და ურიგოდ არ უთამაშია ესპანეთში გამართულ ბლიც-ტურნირშიც. ამას გარდა ძირითად შემადგენლობაში დაწინაურდა რამდენიმე ნიჭიერი, პერსპექტიული ფეხბურთელი. ყველაფერი ეს სასიხარულო მოვლენაა ბოლო წლების სერიოზული კრიზისის შემდეგ.

ის რეფორმა, რომელიც წლეულს მოხდა, მხედველობაში მაქვს ორი სეპარატული ჩემპიონატი ერთ წელს, იძულებითი ხასიათისა იყო. ფიზკულტურის საკავშირო კომიტეტმა ეს გააკეთა არა იმიტომ, რომ დაინტერესებულია რაიმე ექსპერიმენტით და ეძებს ახალ ფორმებს ჩემპიონატის ახლებურად ჩატარებისთვის. სიახლე ნაკარნახევი იყო სსრ კავშირის ნაკრები გუნდის ინტერესებით, მისი მწვრთნელების მოთხოვნით, რომლებიც გუნდის მომზადებას აპირებდნენ ახლებურად, ორიგინალური მეთოდით.

რა მოგვცა ამ ექსპერიმენტებმა? ის, რომ პირველ ყოვლისა სარგებლობა ვერ მოუტანა სწორედ მათ, ვისთვისაც გაკეთდა, ესე იგი, ნაკრებს.

დავიწყოთ იმით, რომ არ მიმაჩნია გამართლებულად ის პრაქტიკა, როცა საკლუბო გუნდის მწვრთნელები ერთდროულად ნაკრებსაც უდგანან სათავეში. საერთაშორისო ფეხბურთში ეს არაა წესად მიღებული. კლუბის ინტერესები და მიზნები ერთია, ნაკრებისა — სხვა. მწვრთნელები იძულდებიან საუკეთესო მოთამაშეთა არჩევანში. ნებსით თუ უნებლიედ თავიანთ ფეხბურთელებს ანიჭებენ უპირატესობას, კარგავენ მასშტაბურობას. საკლუბო და საუწყებო ინტერესები არ უნდა აწვეს ტვირთად ნაკრების ხელმძღვანელობას. ჩემი აზრით, ეს რომ არა, ყიფიანი და პროხოროვი უმედლებოდ არ ჩამოვიდოდნენ მონრეალიდან.

არ მიმაჩნია სწორად ისიც, რომ მწვრთნელებმა ადრე გაზაფხულზე, წინასასეზონო მზადებისას და მერეც ნაკრები საზღვარგარეთ წაიყვანეს და სუსტ, არაფრისმომცემ სპარინგ-პარტნიორებს შეახვედრეს მაშინ, როცა საჭირო იყო თამაში ნამდვილად საბრძოლო, დაძაბულ ვითარებაში. მწვრთნელებმა, ჩემი აზრით, უსარგებლოდ გაფლანგეს ძვირფასი დრო და მოთამაშეებს ფაქტიურად დააკარგვინეს ფორმა. ეს ნათლად ჩანდა ევროპის ჩემპიონატისა და ოლიმპიური თამაშების მატჩებში.

საკავშირო ჩემპიონატის კალენდარული მატჩები ყველაზე ეფექტური, რეალური საშუალებაა საიმისოდ, რომ ფეხბურთელი საბრძოლო ფორმაში იყოს და არ დაკარგოს ფიზიკური და მორალური კონდიციები, ტექნიკური და ტაქტიკური მომზადების დონე. ნაკრების წევრები კი არსებითად იზოლირებული იყვნენ ჩვენი ჩემპიონატის მსვლელობიდან. თუ უცხოეთში მგზავრობა ასე სავალდებულო იყო, ნაკრების ხელმძღვანელობას უნდა შეერჩია რომელიმე სერიოზული საერთაშორისო ტურნირი, სადაც საგასტროლო მოგზაურობის ნაცვლად ნამდვილი სპორტული, უშეღავათო ბრძოლაა. იყო სხვა საშუალებაც: ამხანაგურ მატჩებში მეტოქეებად უნდა შეერჩიათ უცხოეთის ავტორიტეტული, ძლიერი კლუბები, რომლებიც ძალზე უფრთხილდებიან თავიანთ პრესტიჟს და იოლად არაფერს თმობენ. ნიმუშად იმას მოვიყვან, რომ თბილისის „დინამოს" სხვადასხვა

(დასასრული მე-3 გვ.).

• • •

სურათზე: ასეთია თბილისის „დინამოს" ახალი სტადიონი.

ა. ნათლიაშვილის ფოტო.

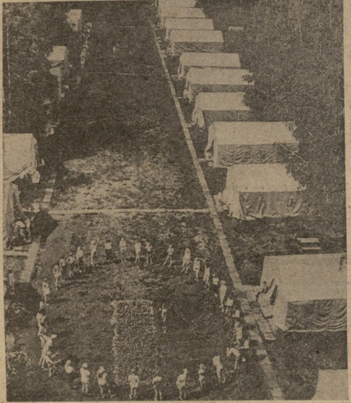

მაგნიტოგორსკის მეტალურგიული კომბინატის ქალაქგარე გაჯანსაღების კერა „ოლიმპია" ზაფხულის არდადეგების პერიოდში 900-მდე ნორჩ ფიზკულტურელს უმასპინძლებს.

• • •

სურათზე: კარვების ქალაქში.

საკდესის ფოტო.

მზისკენ... მატარებლით

ბაიკალ-ამურის მაგისტრალის მშენებელთა „ადაპტაციის პროცესზე" მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ზაფხულისა და ზამთრის ტურიზმი, ფრენბურთი, რეგბი, ფეხბურთი და სხვა მოძრავი თამაშები,—ასეთ დასკვნამდე მივიდნენ წევრები ხაბაროვსკის ფიზკულტურის ინსტიტუტის სამეცნიერო-სპორტული ექსპედიციისა, რომელიც ბამის აღმოსავლეთ უბანზე მუშაობდა.

— სამედიცინო-სპორტულ გამოკვლევათა გარდა, — უამბო საკდესის კორესპონდენტს ჯგუფის ხელმძღვანელმა, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორმა ე. ჩულკოვმა, — ჩვენ და ხაბაროვსკის სამედიცინო ინსტიტუტის ქიმიკოსებმა ჩავატარეთ ადგილობრივი მინერალური წყლებისა და სამკურნალო ტალახის ანალიზი. აღმოსავლეთ უბნის ზონა ძალიან მდიდარია ამ ბუნებრივი რესურსებით. შორეული აღმოსავლეთის სხვადასხვა კლასის მინერალური წყალი, სამკურნალო ტალახი, ვიტამინის შემცველი მცენარეულობა თამამად გაუწევს მეტოქეობას სამხრეთულს. ეს საშუალებას მოგვცემს შემდეგში აქ გავშალოთ მშენებლობა სანატორიუმ-პროფილაქტორიუმებისა, სადაც მუშები მკურნალობის პროცესში სპორტშიც აქტიურად იმეცადინებენ.

ვითვალისწინებთ რა შორეული აღმოსავლეთის ბუნების ცვალებად ხასიათს, წინადადებას ვიძლევით მოვაწყოთ მატარებელი-პროფილაქტორიუმები, რომლებსაც საჭირო ადგილებში სურვილის მიხედვით გავაჩერებთ. ასეთ მატარებლებში მოეწყობა სამკურნალო, კლუბი, სასადილო, ვაგონ-კარვებში დასასვენებლად მოხერხებული კუპეები იქნება. მატარებლის მომსახურეთა შორის იქნება მწვრთნელ-ინსტრუქტორიც.

ჩვენი ექსპედიციის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ამოცანა მოზარდი თაობის ფიზიკური აღზრდის საკითხის შესწავლა იყო. ჩვენი აზრით, ეს საკითხი სანატორიუმის პროფილის სპეციალური პიონერული ბანაკების მოწყობის გზით უნდა გადაწყდეს. უკვე შევარჩიეთ ლამაზი ადგილები ამგვარი ბანაკების ასაშენებლად. ექსპედიციის მიერ მოპოვებული სამეცნიერო მონაცემები უახლოეს ხანში დამუშავდება და რეკომენდაცია გაეწევა ამ რაიონის სოციალური განვითარების გეგმების შედგენისას.

(საკდესის კორ.).

ბერიოზოვკა.
(ბამის აღმოსავლეთის უბანი).

გეგმა გადაჭარბებით შევასრულოთ

ცაგერის რაიონის ფიზკულტურულ-სპორტულმა ორგანიზაციებმა, კოლექტივებმა, თავიდანვე ფართოდ გააჩაღეს მუშაობა X ხუთწლედის პირველი წლის გეგმების ძირითადი მაჩვენებლების გადაჭარბებით შესასრულებლად. შიდასაკოლექტივო და რაიონული შეჯიბრებებისა და სპარტაკიადების რეგულარულად, მაღალ დონეზე გამართვამ, გაზეთ „კომსომოლსკაია პრავდას" პრიზზე მშდ კომპლექსის მრავალჭიდში ასპარეზობის პირველი და მეორე ეტაპების მოწყობამ ხელი შეუწყო თანრიგოსან სპორტსმენთა და მშდ-ს ნიშნოსანთა მომზადების ექვსი თვის გეგმების გადაჭარბებით შესრულებას.

რაიონში წლის მანძილზე უნდა მომზადდეს 16 პირველთანრიგოსანი, მაგრამ უკვე ივლისისთვის მომზადებული იყო 9. ასევე, მასობრივი თანრიგების გეგმით გათვალისწინებული 1060 სპორტსმენიდან მომზადებულია 763, მშდ კომპლექსის საფეხურის 1200 ნიშოსნიდან — 889. მომზადდა, აგრეთვე, 277 საზოგადოებრივი ინსტრუქტორი და მწვრთნელი.

რაიონის ფიზკულტურულ ორგანიზაციებს გადაწყვეტილი აქვთ არ შეანელონ აღებული ტემპი, მაქსიმალურად გამოიყენონ თანრიგოსანთა და ნიშნოსანთა მომზადებისთვის ყველაზე ხელსაყრელი ზაფხულის პერიოდი და წლიური გეგმა ყველა მაჩვენებლის მიხედვით 7 ნოემბრისთვის შეასრულონ.

დიდი ყურადღება დაეთმობა თანრიგოსან სპორტსმენთა და მშდ კომპლექსის ნიშნოსანთა მომზადების ხარისხს. ამ მიზნის მისაღწევად მთელი დატვირთვით იმუშავებენ მშდ-ს რაიონული კომისია და ინსპექცია.

გ. ხვადაგიანი,
ცაგერის რაიონის სპორტკომიტეტის თავმჯდომარე.

[illegible]

სტუმრებთან ერთად

საბჭოთა ქვეყნის მწვერვალებზე სხვადასხვა დროს ავსტრიის, ბელგიის, გდრ-ის, საბერძნეთის, პოლონეთის, აშშ-ს, ჩეხოსლოვაკიის, საფრანგეთის, გფრ-ის, შვეიცარიის, იუგოსლავიის, იაპონიის ასზე მეტმა მთამსვლელმა მოაწყო ასვლები.

55 სპორტსმენმა მიიტანა იერიში კომუნიზმის პიკზე. ლენინის პიკზე კი, რომლის ფერდობებზეც თითქმის მთელი ზაფხულის განმავლობაში ქარიშხალი მობობოქრობდა, ასვლა შეძლო მხოლოდ სამმა ფრანგმა მთამსვლელმა გამოცდილი „მოსიმაღლის" ანრი სიგაირეტის მეთაურობით.

მთამსვლელთა საერთაშორისო ბანაკ „პამირი-76"-დან ყველა ასვლა განხორციელდა საბჭოთა მწვრთნელ-ინსტრუქტორთა ჯგუფის მეთვალყურეობით. ისინი რამდენიმეჯერ ავიდნენ შვიდათასიან მწვერვალებზე, მონაწილეობდნენ მარშრუტების დამუშავებაში, პროდუქტების მიწოდებაში, ხშირად დახმარების ხელს უწვდიდნენ გასაჭირში ჩავარდნილ უცხოელ სპორტსმენებს.

ა. მასლენიკოვი.
(საკდესის კორ.).

ოში.
(ყირგიზეთის სსრ).

ჩვენი მოძმე რესპუბლიკები

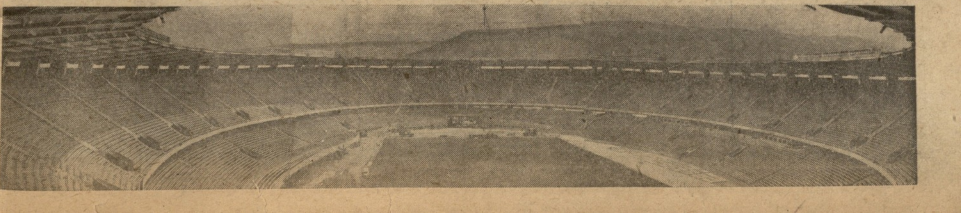

ივერიელი

რუსთაველ მძლეოსანთა იმედები

სულ მალე რუსთაველ მძლეოსნებს საუცხოო პირობები შეექმნებათ სავარჯიშოდ — რეკონსტრუქცია უკეთდება „მეტალურგის“ სტადიონის მძლეოსნურ სარბენ ბილიკებსა და სექტორებს...

რუსთავის სტადიონზე ყოველდღიურად მოდიან სპორტის მოყვარულები, სპეციალისტები. ყველა ერთ სურვილს შეუპყრია — დროულად და მაღალხარისხოვნად შესრულდეს სამუშაოები. აი ახლაც, ორიოდე დღის წინათ, სარბენი ბილიკების მშენებლობა დაათვალიერეს და მშენებლებს საჭირო რჩევა-დარიგებები მისცეს სპორტის დამსახურებულმა ოსტატმა, „დინამოს“ რესპუბლიკური საბჭოს მწვრთნელმა ბორის დიაჩკოვმა და ამავე საზოგადოების მძლეოსანთა უფროსმა მწვრთნელმა, საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატმა იური დიაჩკოვმა.

• • •

სურათზე: ბ. დიაჩკოვი (მარცხნივ) და ი. დიაჩკოვი ამოწმებენ „მეტალურგის“ სტადიონის სარბენი ბილიკების საფარის სისწორეს.

რ. გაბრიჭიძის ტექსტი და ფოტო.

ახალი ამბები-76

● **სტოკჰოლმი, 17 აგვისტო.** აქ დამთავრდა 250 კბ. სმ-ის მანქანებით მოტომრბოლელთა მსოფლიო ჩემპიონატი. ჩვენი პლანეტის უძლიერესი სპორტსმენის სახელი მოიპოვა ფინელმა ნ. მიკოლუმ, რომელმაც 163 ქულა დააგროვა. გამარჯვებულს მხოლოდ 1 ქულით ჩამორჩა საბჭოთა სპორტსმენი, ლენინგრადელი გ. მოისეევი. მესამე იყო კიეველი ვ. კავინოვი — 121 ქულა.

● **პრაღა, 17 აგვისტო.** წყალში მხტომელთა საერთაშორისო შეჯიბრებაში „მეგობრობა“, რომელშიც გამოდიოდნენ 8 სოციალისტური ქვეყნის წარმომადგენლები, მინსკელმა ჭაბუკმა ვ. ვორობეიმ ყველას აჯობა კოშკიდან და 3-მეტრიანი ტრამპლინიდან ხტომაში. გოგონებში კუიბიშეველი ე. პავლოვა უძლიერესი იყო 3-მეტრიან ტრამპლინზე შეჯიბრებაში, ხოლო მოსკოველი ტ. სოკოლოვა — კოშკიდან ხტომაში.

● **მაინის ფრანკფურტი, 17 აგვისტო.** ამ ქალაქის სტადიონზე მოეწყო მძლეოსანთა ასპარეზობა. ოლიმპიურმა ჩემპიონმა 100 მეტრზე რბენაში ა. რიხტერმა აქაც დაამტკიცა თავისი სიძლიერე, როცა მანძილი დაფარა 11,06 წამში. მან 200 მეტრზე რბენაშიც ისახელა თავი — 22,78.

● **ტურკუ, 17 აგვისტო.** სახელგანთქმული ფინელი სტაიერის პ. ნურმის სამშობლო ქალაქში გაიმართა მისი ხსოვნისადმი მიძღვნილი შეჯიბრება. 1500 მეტრზე რბენა მოიგო კენიელმა მ. ბოიტმა — 3.38,29. 5-კილომეტრიანი დისტანცია ყველაზე სწრაფად გაირბინა პ. გისმა (აშშ) — 13.35,12.

ახალი ამბები-76

ზუგდიდელთა უპირატესობით

ზუგდიდში ჩატარდა „კოლმეურნის“ ცენტრალური საბჭოს პირად-გუნდური პირველობა საგზატკეცილო ველორბოლაში. ტურნირში მონაწილეობა მიიღეს აფხაზეთის, აჭარის, ქუთაისის, აგრეთვე, რესპუბლიკის სხვადასხვა რაიონის წარმომადგენლებმა.

სპორტსმენები დაყოფილი იყვნენ სამ ასაკობრივ ჯგუფად. თითოეული გუნდის შემადგენლობაში 15 სპორტსმენი გამოდიოდა.

საინტერესო იყო ინდივიდუალური რბოლა 25 კილომეტრზე, რომელიც მოიგო აფხაზეთის გუნდის წევრმა კ. საზონოვმა. ამავე სახეობაში იუნიორთა შორის 5-კილომეტრიან დისტანციაზე პირველი იყო ნ. ბექვაია, ხოლო ჭაბუკთა ტურნირი მოიგო ზუგდიდელმა ა. პეტროვმა.

პროგრამის მეორე სახეობაში — ჯგუფურ რბოლაში (დისტანციის სიგრძე 120 კილომეტრი) ფინიშთან პირველი მივიდა ქუთაისელი ვ. პლოხინოვი. იუნიორები ასპარეზობენ 100-კილომეტრიან დისტანციაზე. აქ იმარჯვა მახარაძელმა გ. ბიწაძემ. ჭაბუკთა ტურნირი მოიგო ქუთაისელმა ა. ფხაკაძემ.

დაძაბული გამოდგა გუნდური რბოლა 75 კილომეტრზე. ფინიშის ხაზი ყველაზე ადრე აფხაზეთის წარმომადგენლებმა — კ. საზონოვმა, გ. კუზნეცოვმა, ვ. სოროკინმა და ვ. ბარბასმა გადაკვეთეს. იუნიორთა შორის გაიმარჯვა მახარაძის ნაკრებმა, ჭაბუკებში — ზუგდიდის გუნდმა.

ასპარეზობის პროგრამაში შეტანილი იყო, აგრეთვე, ქალაქის რკალი, რომელიც აფხაზეთის ველოსიპედისტმა კ. საზონოვმა მოიგო. იუნიორებში ტოლი არ ჰყავდა ტ. ყენიას (აჭარა), ჭაბუკებში — გ. ქოჩაკიძეს (ქუთაისი).

ცენტრალური საბჭოს ჩემპიონის ტიტული მოიპოვა ზუგდიდის „კოლმეურნის“ რაისაბჭოს ნაკრებმა (მწვრთნელი სპორტის ოსტატი ვ. სვანიძე), მომდევნო ადგილებზე არიან აფხაზეთისა და ქუთაისის ველოსიპედისტები.

კ. ფიფია.
(ჩვენი კორ.).

სსრ კავშირის ჩემპიონატი

17 აგვისტოს მოსკოვში შედგა სსრ კავშირის საფეხბურთო ჩემპიონატის მატჩი ადგილობრივ „სპარტაკსა“ და ლენინგრადის „ზენიტს“ შორის.

ანგარიში 44-ე წუთზე გახსნა სპარტაკელთა კაპიტანმა ლოვჩევმა. შესვენების შემდეგ ბელოვმა გაქვითა გოლი, ხოლო ორლოვმა გამარჯვება მოუტანა „ზენიტს“ — 2:1.

„ბაიერნის“ პირველი ნაბიჯი

მიუნხენში შედგა ევროპის სუპერთასის პირველი მატჩი ფეხბურთში ჩემპიონთა თასის მფლობელ, ადგილობრივ „ბაიერნსა“ და თასების მფლობელთა თასის გამარჯვებულ — ბელგიის „ანდერლეხტს“ შორის.

პირველი გოლი გატანილი იქნა ჩემპიონთა თასის სამგზის მფლობელის — „ბაიერნის“ კარში. ეს მე-16 წუთზე შეძლო „ანდერლეხტის“ ჰოლანდიელმა მოთამაშემ არი ჰაანმა. შესვენების შემდეგ „ბაიერნი“ გააქტიურდა და კვლავ გამოიჩინა თავი მისმა საუკეთესო სნაიპერმა ჰერდ მიულერმა. მან ჯერ გაათანაბრა ანგარიში, მერე კი წინ გაიყვანა თავისი გუნდი — 2:1.

განმეორებითი შეხვედრა 30 აგვისტოს შედგება ბრიუსელში.

მოკლედ

ჟენევა. შვეიცარიისა და ბულგარეთის ფეხბურთელთა ნაკრები გუნდების ამხანაგური საერთაშორისო მატჩი, რომელიც ლიუცერნში გაიმართა, დამთავრდა ფრედ — 2:2. მასპინძელთაგან ბურთები გაიტანეს მიულერმა და კუნცელმა, ხოლო ბულგარელთაგან — ვასილევმა და იორდანოვმა.

ფეხბურთი. საქართველოს ჩემპიონატი. ასკ-ს სტადიონი. 21 აგვისტო. ასკ (თბილისი) — „სალხინო“ (გეგეჭკორი). დასაწყისი 11 ს.

ორი მატჩი

ერევანი, 18 აგვისტო (ტელეფონით, ჩვენი სპეც. კორ.). „ა“ კლასის პირველი ლიგის წევრმა, ქუთაისის „ლოკომოტივის“ გუნდმა აქ ორი მატჩი ჩაატარა ბალახის ჰოკეიში. ქუთაისელები პირველად კემეროვოს „კუზბასის“ ჰოკეისტებს შეხვდნენ და დაამარცხეს მეტოქე ანგარიშით 2:1. ორივე გოლი მინდიაშვილს ეკუთვნის. სომხეთის ფიზკულტურის ინსტიტუტისა და ქუთაისის „ტორპედოს“ შეხვედრა ფრედ დამთავრდა — 3:3. ქუთაისელთაგან გოლები გაიტანეს შამათავამ, მარგველაშვილმა და გეგუჩაძემ.

ლ. ფაჩუაშვილი.

საქართველოს ჩემპიონატი

გაიმართა რესპუბლიკის საფეხბურთო ჩემპიონატის მორიგი შეხვედრები.

● ფიზკულტურის ინსტიტუტი (თბილისი) — „კოლმეურნე“ (წალენჯიხა) 3:0. მსაჯი ა. ხარატიშვილი (თბილისი).

ტაიმის დასასრულისთვის გილაურისა და გვარამაძის დარტყმების შემდეგ დაწინაურდნენ სტუდენტები, შემდეგ კი მუმლაძემ კიდევ ერთხელ აიღო სტუმრების კარი.

● „ნადიკვარი“ (თელავი) — „ცისარტყელა“ (წულუკიძე) 3:0. მსაჯი ა. აბულაშვილი (თბილისი).

თამაში მიმდინარეობდა მასპინძელთა სრული უპირატესობით. ქელეხიძის, ბურდულისა და მაისურაძის 3 გოლს წულუკიძელებმა ვერაფრით უპასუხეს.

● „განთიადი“ (თბილისი) — „კოლხეთი“ (ხობი) 2:0. მსაჯი თ. ლაცაბიძე (თბილისი).

ხობელთა კარში ბურთები გაიტანეს კაჭარავამ და გვასალიამ.

● „ივერია“ (ხაშური) — „კოლხეთი“ (ფოთი) 3:1. მსაჯი თ. ფანიაშვილი (თბილისი).

● „ქართლი“ (გორის რაიონი) — „ეგრისი“ (ცხაკაია) 2:2. მსაჯი თ. ლაცაბიძე (თბილისი).

მასპინძლები 73-ე წუთისთვის წინ იყვნენ 2 ბურთის უპირატესობით (ტლაშაძე, ნოზაძე). თამაშის დასასრულისთვის სახოკიამ და გოგიჩაიშვილმა შეძლეს ორივე გოლის გაქვითვა.

● ასკ (თბილისი) — „დინამო“ (სოხუმი) 1:0. მსაჯი რ. ფანჯარაშვილი (თბილისი).

გადამწყვეტი ბურთი დინამოელთა კარში გაიტანა ლევიძემ 11-მეტრიანი დარტყმით.

● „მეშახტე“ (ტყიბული) — „დურუჯი“ (ყვარელი) 2:1. მსაჯი უ. ფურცელაძე (თბილისი).

ამ მატჩში დაწინაურდნენ სტუმრები (გაგნიძე), შესვენების შემდეგ კი უპირატესობა „მეშახტემ“ იგდო ხელთ, რასაც მოჰყვა თოდრიასა და ბაბუხადიას ზუსტი დარტყმები.

გათამაშების ცხრილი

მდგომარეობა 18 აგვისტოსთვის

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
ფიზკ. ინსტ.	17	12	1	4	42—20	25
„ნადიკვარი“	17	10	4	3	24—5	24
„მეშახტე“	17	10	2	5	22—14	22
„მერცხალი“	16	8	4	4	18—15	20
„დინამო“	17	8	3	6	33—24	19
„ივერია“	17	7	5	5	22—20	19
„განთიადი“	17	6	6	5	15—16	18
„სალხინო“	16	5	7	4	24—18	17
„ეგრისი“	17	5	6	6	19—20	16
„კოლ.“ ხ.	17	6	4	7	17—20	16
„ქართლი“	17	6	4	7	16—24	16
ასკ თბ.	17	5	5	7	16—19	15
„კოლ.“ ფ.	17	4	5	8	19—21	13
პოლ. ინსტ.	16	5	3	8	18—30	13
„ცისარტყელა“	17	5	3	9	12—25	13
„კოლმეურნე“	17	5	3	9	15—29	13
„დურუჯი“	17	2	8	7	16—23	12
უნივერსიტ.	16	3	5	8	13—19	11

ჩემპიონატის II ტურში ერთმანეთს შეხვდებიან: „ცისარტყელა“ (წულუკიძე) — ფიზკულტურის ინსტიტუტი (თბილისი), „კოლხეთი“ (ხობი) — „ნადიკვარი“ (თელავი), „კოლხეთი“ (ფოთი) — „განთიადი“ (თბილისი), „ეგრისი“ (ცხაკაია) — „ივერია“ (ხაშური), „დინამო“ (სოხუმი) — „ქართლი“ (გორის რაიონი), ასკ (თბილისი) — „სალხინო“ (გეგეჭკორი), „დურუჯი“ (ყვარელი) — „მერცხალი“ (მახარაძე).

ზონალური პირველობა

„კოლმეურნე“ (ცხაკაია) — „ელექტრიკოსი“ (ზესტაფონი) 2:1, „ხაბუმე“ (ჩხოროწყუ) — ქ. მახარაძის გუნდი 5:2, „ოჯალეში“ (გეგეჭკორი) — „კოლმეურნე“ (ლანჩხუთი) 3:1, „შულავერი“ (მარნეული) — „გარისი“ (თეთრი წყარო) 4:2, „ფარავანა“ (ბოგდანოვკა) — „აბული“ (ახალქალაქი) 3:1, „ქისტაური“ (ახმეტა) — „იორი“ (სართიჭალა) 3:0, „გიგანტი“ (გამარჯვება) — „არგოხი“ (ახმეტა) 1:0, ახმეტის „კოლმეურნეს“ მოგება ჩაეთვალა აგარის „მექანიკოსთან“.

განვლილ მატჩებში მინდვრიდან გააძევეს დუშეთის „არაგვის“ მოთამაშე ო. ხულუზაური, ხოლო ტყიბულელმა ბ. თოდრიამ მეორე გაფრთხილება მიიღო. აღსანიშნავია, რომ ორივე ეს ფეხბურთელი არაერთხელაა შემჩნეული დისციპლინის დარღვევაში.

გაფრთხილებები მიეცათ შემდეგ ფეხბურთელებს: ვ. ჟანავას და გ. კოსტავას („დინამო“, სოხუმი), ზ. წიკლაშვილს („ჩამომსხმელი“, ბორჯომი), მ. ბოლქვაძეს და ს. სომხიშვილს („ბახმარო“, ჩოხატაური), გ. ნერსეზაშვილს („დურუჯი“, ყვარელი), მ. ჩარგეიშვილს („ცისარტყელა“, წულუკიძე), ა. ჩიტაიას („კოლმეურნე“, ჩხოროწყუ), თ. ბზიკაძეს („სამგურალი“, წყალტუბო).

საქართველოს სპორტკომიტეტის ფეხბურთის სამმართველო.

ეს ბიჭუნა, რომელიც სახელოვან ქართველ ჩოგბურთელს, ევროპის წლევანდელ ჩემპიონს, საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატს თეიმურაზ კაკულიას გამარჯვების აღსანიშნავად მიხაკს გადასცემს, კორტზე მშობლების მიერ ჩანერგილმა ჩოგბურთის სიყვარულმა მოიყვანა. ვინ იცის, იქნებ ამ სახეობის ქართველი დიდოსტატების ალექსანდრე მეტრეველისა და თეიმურაზ კაკულიას ლამაზი თამაშით ანთებულმა პირველმა „სპორტულმა ნაპერწკალმა“ მომავალში ქართული ჩოგბურთის ახალი ვარსკვლავი გაგვაცნოს.

ი. იუნაევის ფოტო.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

თბილისის „დინამოს“ პრობლემები

დასასრული

დროს ასტრონომიული ანგარიშებით ჰყავს დამარცხებული ინდოეთის, ბირმის, ირანის, კუბის, კამბოჯის, სინგაპურისა და სხვა გუნდები, მაგრამ გაცილებით მეტი სარგებლობა მიუღია ბასკებთან და ინგლისელებთან წაგებულ მატჩებში. სულ ახლახან, ესპანეთში გამგზავრების წინ თბილისის „დინამოს“ სერიოზული ამხანაგური საერთაშორისო მატჩი ჰქონდა ბათუმში იაპონიის ეროვნულ ნაკრებთან. მან დიდი დახმარება გაგვიწია მოთამაშეთა ფორმის აღდგენაში.

ორი ჩემპიონატის ჩატარება ერთ წელს და, რაც მთავარია, თამაშები ერთ წრედ, სპორტული თვალსაზრისით არაა გამართლებული. ზოგ გუნდს სტუმრად მეტი უწევს თამაში, ზოგს — შინ, ამასთან, მეტოქეთა ძალებიც განსხვავებულია. დიდი მნიშვნელობა აქვს, სად ხვდები ძლიერ მოწინააღმდეგეს — სტუმრად თუ საკუთარ მინდორზე. ამ თვალსაზრისით გუნდები არ იყვნენ თანაბარ პირობებში.

უარყოფითად იმოქმედა ჩემპიონატის მთელ რიგ მონაწილე გუნდებზე იმან, რომ დებულების თანახმად უმაღლეს ლიგას საგაზაფხულოდ არავინ ტოვებდა. მთელი ძალით და მონდომებით თამაშობდნენ მხოლოდ ისინი, ვისაც მაღალ ადგილზე გასვლის პერსპექტივა შეექმნა, ჩამორჩენილებმა კი ფაქტიურად დაკარგეს ინტერესი მატჩებისადმი და, რახან სტიმული არ ჰქონდათ ებრძოლათ უმაღლეს ლიგაში დასარჩენად, ყველა პრობლემა საშემოდგომოდ გადაიტანეს და ნაადრევად დაყარეს ფარ-ხმალი. ასეთთა რიცხვს მივაკუთვნებ „ზარიას“, „ლოკომოტივს“, „სპარტაკს“.

ჩემი უშუალო კონტაქტი თბილისის „დინამოსთან“ დაიწყო მაშინ, როცა საქართველოს სპორტკომიტეტის ფეხბურთის სამმართველოში ვმუშაობდი. ჯერ კიდევ მაშინ, როცა დინამოელებმა 1972 წელს მესამე საპრიზო ადგილი დაიკავეს, თავი იჩინა მომავალი კრიზისის სიმპტომებმა, რასაც მოჰყვა აშკარა წარუმატებლობა — მეცხრე და მერვე ადგილები. რაში გამოიხატებოდა გუნდის უარყოფითი მხარეები? მე ამას ვხედავდი იმაში, რომ დინამოელთა თამაშში არ ჩანდა კოლექტივიზმი. ეს იყო გუნდის უპირველესი, მთავარი ნაკლოვანება. დაუმატეთ ამას არასაკმარისი ფიზიკური მომზადება, ტაქტიკური ერთფეროვნება და შაბლონი, სათამაშო დისციპლინის დარღვევა, თამაშის დაბალი ორგანიზაცია, უნებისყოფობა, მცირე ბრძოლისუნარიანობა. შემადგენლობა არ იყო ისეთი სუსტი, როგორიც შედეგები ჰქონდა, ესე იგი პირველ ყოვლისა საჭირო იყო, ამ ხარვეზების შევსება, კოლექტივში მეგობრული, კოლეგიალური ატმოსფეროს შექმნა, მოთამაშეებში საკუთარი ძალების რწმენის ჩანერგვა, კონტაქტების გაუმჯობესება. პრობლემა საკმარისზე მეტი იყო.

პირველი, რაც მინდა აღვნიშნო, ისაა, რომ ფეხბურთელებმა გაგვიგეს ჩვენ, ახალ ხელმძღვანელობას, ამოგვიდგნენ მხარში, არ დაიზარეს დიდი დატვირთვით ვარჯიში, ენერგიის მაქსიმალური ხარჯვა. საქმე დაიძრა ადგილიდან და ჯერ კიდევ ადრე გაზაფხულზე გახდა ცხადი, რომ გუნდი უფრო უკეთ ითამაშებდა, ვიდრე უწინ.

მაგრამ, ჩემი აზრით, ეს მხოლოდ პირველი ნაბიჯებია იმ საერთო გეგმისა, რომელიც ჩვენ გვაქვს დასახული. მესამე ადგილი თავისთავად დიდი წარმატებაა წინა ორ წელთან შედარებით, მაგრამ ჩვენ ამას გადამწყვეტ მნიშვნელობას არ ვანიჭებთ. მთავარია, რომ გაუმჯობესდა თამაშის ხარისხი, გუნდი ამოძრავდა, გახალისდა, მოთამაშეებს გაუჩნდათ სპორტული ინტერესი, გაჯანსაღდა საერთო განწყობილება.

რადიკალური ხასიათის ცვლილებები გუნდის შემადგენლობაში არ მომხდარა, თამაში კი გაუმჯობესდა. რამ განაპირობა ეს? თავი და თავი ისაა, რომ მოთამაშეები დაემორჩილნენ კოლექტივიზმის პრინციპებს, იკლო საერთო სქემიდან ამოვარდნილმა ინდივიდუალურმა მოქმედებებმა და, აქედან გამომდინარე, გაცილებით უფრო სწრაფი და ტემპიანი გახდა თამაში, დაიხვეწა ურთიერთდაზღვევა. საუკეთესოდ იცავს კარს გოგია, გაამართლა ახალგაზრდობამ — ხიზანიშვილმა, მუჯირმა, ჩივაძემ, დარასელიამ, ჩელებაძემ, დაცვის ცენტრში შეთამაშდა სტოპერების წყვილი — ქელიძე და ხინჩაგაშვილი, შეტევების ლიდერთა როლში მაღალი კლასი გამოავლინეს ყიფიანმა და გუცაევმა, ნახევარდაცვა მოეშვა შუა მინდვრის უსარგებლო ტკეპნას, გაიფართოვეს სამოქმედო დიაპაზონი მ. მაჩაიძემ და ქორიძემ. ერთი სიტყვით, პროგრესი ნათელია.

სასიამოვნოა ჩვენი სათადარიგო შემადგენლობის მეორე ადგილზე გასვლა, მაგრამ დუბლიორთა მთავარ ამოცანად უნდა მივიჩნიოთ არა ამა თუ იმ ადგილის დაკავება, არამედ ძირითადი შემადგენლობისთვის სრულფასოვანი შემცვლელების აღზრდა, ამ მხრივ კი სახარბიელო ბევრი არაფერი გვაქვს. ამიტომ ვეძებთ ასე პერსპექტიულ მოთამაშეებს, სწორედ ამ მიზნით მოვიწვიეთ ახალგაზრდა ფეხბურთელები ნანბა (გუდაუთიდან), ჯოხაძე („ავაზადან“), ბოლაშვილი და ალექსიძე („ნორჩი დინამოელიდან“) შეთვალიერებული გვყავს სხვებიც.

მინდა ვისარგებლო შემთხვევით და „ლელოს“ საშუალებით დიდი მადლობა გადავუხადო იმ მწვრთნელებს, რომლებიც ბავშვებთან და ახალგაზრდებთან მუშაობენ და თავიანთი საქმიანობის მთავარ ამოცანად მიაჩნიათ მაღალი კლასის მოთამაშეთა აღზრდა ოსტატთა გუნდებისთვის, რომლებიც არა სიტყვით, არამედ საქმით ემსახურებიან ქართულ ფეხბურთს.

თუ ამ საკითხზე განვაგრძობთ საუბარს, მივადგებით მთავარ, ყველაზე საჭირბოროტო, აქტუალურ თემას — რეზერვების აღზრდას საქართველოს პირველი გუნდის, თბილისის „დინამოსთვის“.

დავსვათ საკითხი პრინციპულად: ვინ უნდა აღზარდოს ფეხბურთელები „დინამოსთვის“? რა თქმა უნდა, ამავე გუნდის მოსამზადებელმა ჯგუფებმა, სპეციალიზებულმა საფეხბურთო სკოლებმა, რესპუბლიკურ გათამაშებებში მონაწილე კოლექტივებმა.

მაგრამ ეძებო პერსპექტიული მოთამაშეები მხოლოდ ბავშვთა შორის, ეს მხოლოდ ნაწილია საქმისა, ეს ხვალინდელი პრობლემებია. ჩვენ კი მაღალი კვალიფიკაციის ოსტატები გვჭირდება ახლავე, დღეს, რათა ძლივს ფეხზე დამდგარი კოლექტივი კიდევ უფრო განვამტკიცოთ და საიმედო გავხადოთ. აქ უკვე დღის წესრიგში დგება უმთავრესი ამოცანა: „დინამოს“ რიგების შევსება მოქმედი, ჩამოყალიბებული მოთამაშეებით.

სად უნდა ვეძიოთ ეს მოთამაშეები? საქართველოს ჩემპიონატის მონაწილე გუნდებში, „ა“ კლასის მეორე და პირველი ლიგების ოსტატთა კოლექტივებში. საქართველოს პირველობამ ჩვენ მოგვცა დარასელია, მეორე ლიგიდან მივიღეთ იმნაძე, ქორიძე, ხიზანიშვილი, ჩელებაძე, ესებუა, ძებისაშვილი. პირველი ლიგიდან? — ბოლო წლებში — არავინ.

ეს ძალზე რთული პრობლემაა. გამოდის, რომ ქუთაისის „ტორპედომ“ უნდა იარსებოს ცალკე, თავისთავად, დამოუკიდებლად და თავისი რეზერვები არ მიაწოდოს საქართველოს ფეხბურთის საუკეთესო წარმომადგენელს, პირველ გუნდს, რომელიც რესპუბლიკის სპორტულ პრესტიჟს იცავს არა მარტო საკავშირო, არამედ საერთაშორისო სარბიელზეც. როცა მდინარეს მოსწყვეტენ მის მთავარ შენაკადს, იგი შრება, წყალნაკლული ხდება და უბრალო რუდ იქცევა, რომელზეც გოგო-ბიჭები ფეხდაკაპიწებული გადადიან. თბილისის „დინამოს“ დაშრობა კი არ იქნება, ეს დანაშაულია.

მე, როგორც მწვრთნელს, ფეხბურთთან სისხლხორცეულად დაკავშირებულ კაცს, მაქვს ჩემი სამოქმედო კრედო, მტკიცედ ჩამოყალიბებული პროფესიული შეხედულება: ყველა საუკეთესო მოთამაშე უნდა გაერთიანდეს და კონცენტრირებული იქნეს საუკეთესო გუნდში. ამ წესიდან მცირე გამონაკლისიც კი სახტიკად ვნებს საერთო საქმეს.

მე მინდა სწორად გამიგონ. რწმენა რწმენაა: ვიმუშავებ თბილისის „დინამოში“, სადმე პერიფერიაში, ბავშვებთან, თუ საერთოდ ჩამოვშორდები პრაქტიკული მწვრთნელის საქმიანობას, ღრმად მწამს — თბილისის „დინამოში“ უნდა იყოს თავმოყრილი უკლებლივ ყველა უძლიერესი ფეხბურთელი, რომლებიც კი საქართველოში გვყავს. სხვა გზას ვერ ვხედავ.

მაგალითების მოყვანა შეიძლება ზედმეტიც იყოს, მაგრამ თვალსაჩინოებისთვის მაინც მივმართავ ანალოგიებს. მსოფლიო ფეხბურთში არ არსებობს რამდენიმე მაინც ცნობილი „სუპერკლუბი“, რომელიც მიწვეული მოთამაშეებით არ აკომპლექტებდეს თავის რიგებს. ბრაზილია რომ ბრაზილიაა, იქაც იწვევენ ფეხბურთელებს არგენტინიდან, ურუგვაიდან. ინგლისის პროფესიული კლუბები სავსეა შოტლანდიელებით, ჩრდილოეთირლანდიელებით და უელსელებით. „ბაიერნი“, „რეალი“, „აიაქსი“, „ბარსელონა“, „მილანი“, „ინტერნაციონალე“ და სხვანი მთელ ქვეყანაზე, კიდით კიდემდე ეძებენ მოთამაშეებს.

სულ ახლახან, ესპანეთში ყოფნისას, გამოვარკვიეთ, რომ „ვალენსიის“ შემადგენლობაში გამოდიოდნენ ჰოლანდიელი, ურუგვაელი, მალტელი ფეხბურთელები. ასე გადამყავთ გამორჩენილი მოთამაშეები კლუბიდან კლუბში, სახელმწიფოდან სახელმწიფოში.

თავი დავანებოთ უცხოურ კლუბებს. მოსკოვის გუნდები ხომ დღენიადაგ ფეხბურთელთა ძებნაში არიან მთელი კავშირის მასშტაბით. იქნებ ვინმეს ჰგონია, რომ კოლოტოვი, მუნტიანი, ვერემეევი, რუდაკოვი, ტროშკინი, ბურიაკი, ფომენკო, რეზკო, კონკოვი, მატვიენკო კიეველები არიან? მსგავსი არაფერი. ისინი, უბრალოდ, მოიწვიეს კიევის „დინამოში“ ოდესიდან, მოსკოვიდან, კიროვოგრადიდან, დონეცკიდან, იმიერკარპატეთიდან.

ერევნის „არარატი“ ეროვნულ გუნდადაა აღიარებული, მაგრამ ბევრმა შეიძლება არ იცის, რომ მარქაროვი, ანდრეასიანი, მირზოიანი ბაქოელები არიან, ნ. პეტროსიანი კი ტაშკენტელია.

ასე ეძებს ყველა ძლიერ ფეხბურთელს. ეძებენ და პოულობენ. თბილისის „დინამოს“ ისტორია ყველამ კარგად იცის და ყველასთვის კარგადაა ცნობილი, რომ ოთხი ათეული წლის მანძილზე საქართველოს ფარგლებს გარედან ამ გუნდში სულ ორი-სამი მოწვეული ფეხბურთელი თუ თამაშობდა, დანარჩენები კი რესპუბლიკის შვილები იყვნენ. რა გამოდის? არჩევანი ყველას საკავშირო მასშტაბით აქვს, თბილისის „დინამო“ კი საკუთარ წვენში უნდა იხარშებოდეს და თავისი, რესპუბლიკური არჩევანიც მინიმუმამდე დაიყვანოს.

რას მოიგებს ქართული ფეხბურთი, თუ მისი ღირსეული ფეხბურთელები უმაღლეს დონეზე არ ითამაშებენ? განა ბორის პაიჭაძე რომ ფოთში დარჩენილიყო, გივი ჩოხელი — თელავში და მურთაზ ხურცილავა — ხობში, ეს არგებდა საქმეს?

თვით ქუთაისელებმა ბევრი ფეხბურთელი მიაწოდეს რესპუბლიკის საუკეთესო გუნდს ომამდეც, მერეც, რამდენიმე წლის წინათ კი თბილისის „დინამოს“ შემადგენლობის ნახევარს ქუთაისიდან გადმოყვანილები შეადგენდნენ, რომლებმაც დიდი სამსახური გაუწიეს მას.

თბილისის „დინამო“ არ შეიძლება საშუალო დონის გუნდამდე დავიდეს. შარშან და შარშანწინ იგი სწორედ ასეთი იყო — მეცხრე და მერვე ადგილებს იკავებდა (აღარას ვამბობ იმ პერიოდებზე, როცა უმაღლესი ლიგის დატოვების კანდიდატიც იყო), ეს კი საყოველთაო აღშფოთებას იწვევდა სპორტის მოყვარულთა შორის. თუ არ გვინდა გამეორდეს ასეთივე ამბავი, პირველხარისხოვანი მნიშვნელობა უნდა მიეცეს „დინამოს“ დაკომპლექტების საქმეს იმ საუკეთესო ფეხბურთელებით, რომლებიც რესპუბლიკაში გვყავს.

სულ სხვა საქმეა ორ გუნდს შორის მოთამაშეთა ცირკულირების ამბავი, საერთო ენა მწვრთნელთა შორის მუდამ გამოიძებნება საიმისოდ, რომ „არც მწვადი დაიწვას, არც შამფური“.

დიდმნიშვნელოვან ამბად მიმაჩნია თბილისში მეორე ლიგის ოსტატთა გუნდის შექმნა. ეს საკითხი, როგორც იქნა, დადებითად გადაწყდა, დედაქალაქს ეყოლება გუნდი, რომელიც დუბლიორთა კოლექტივის პარალელურად მოემსახურება რეზერვების აღზრდის დიდმნიშვნელოვან საქმეს და მჭიდროდ იქნება დაკავშირებული თბილისის „დინამოს“ ხელმძღვანელობასთან. ახლა საქმე პრაქტიკულ, საორგანიზაციო გადაწყვეტაზეა მიმდგარი. ამ მხრივ დიდად ვემადლიერებით საქართველოს სპორტკომიტეტს, მის ფეხბურთის სამმართველოს, რომლებიც პრაქტიკულ, რეალურ დახმარებას გვიწევენ ჩვენს ყოველდღიურ საქმიანობაში.

მადლობით მინდა მოვიხსენიო მოსკოვში საქართველოს წარმომადგენლობის მუშაკებიც, რომლებიც არ გვაკლებენ ყურადღებას ჩვენი იქ ყოფნის დროს.

ორიოდე სიტყვა მინდა ვთქვა თბილისის „დინამოს“ კოლექტივის ურთიერთობაზე ფეხბურთის მოყვარულებთან. ჩვენ არა ვართ კარჩაკეტილნი, მოცილებულნი გულშემატკივრებს. გულთბილი შეხვედრები გვქონდა თბილისის მეტროპოლიტენის კოლექტივთან, სახელმწიფო მუზეუმის მუშაკებთან, სპორტის მოყვარულთა ახალშექმნილ კლუბთან, ბათუმის საწარმოდაწესებულებათა წარმომადგენლებთან. ყველა ორგანიზაციას, ვისაც კი ამისი სურვილი აქვს, შეუძლია მოგვმართოს, გამოვძებნით დროს, ვესტუმრებით და გულახდილად ვისაუბრებთ საჭირბოროტო საკითხებზე.

უკვე დაიწყო საბჭოთა კავშირის მორიგი, 39-ე ჩემპიონატი, რომელიც გაცილებით უფრო რთული და დაძაბული იქნება, ვიდრე განვლილი. აქ ექსპერიმენტები აღარავის სჭირდება და არც არავის სცალია საიმისოდ, რომ ვინმეს რამე დაუთმოს. ბრძოლას უშეღავათო, მკაცრი ხასიათი ექნება, ვინაიდან ერთი წრე, ესე იგი, მხოლოდ 15 თამაში თითქმის არ ტოვებს დაშვებული შეცდომის გამოსწორების შესაძლებლობას. ჩვენ უკვე ახლა აღმოვჩნდით გარკვეული სიძნელეების წინაშე — დაშავებული არიან ქელიძე, გუცაევი, ხინჩაგაშვილი, მუჯირი, დარასელია და სხვები. ზოგიერთი მათგანი ერთხანს ვერ ითამაშებს, ზოგიერთი ვერ გამოავლენს სრულ ძალას.

მაგრამ ჩვენს კოლექტივს მტკიცედ აქვს მიზნად დასახული არ გადაუხვიოს იმ გზას, რომელმაც საგაზაფხულო ჩემპიონატში და თასის გათამაშების მატჩებში წარმატება მოგვიტანა, კვლავ ეძიოს თამაშის ოპტიმალური ვარიანტები, გააუმჯობესოს საერთო კლასი და თანდათან, მეთოდურად დაიბრუნოს ის აღიარება და პრესტიჟი, რომელიც მას თაობიდან თაობამდე მუდამ ჰქონდა.

* * *

სურათზე: განვლილი, 38-ე ჩემპიონატის მატჩი თბილისის „დინამოსა“ და დნეპროპეტროვსკის „დნეპრს“ შორის. დ. ყიფიანს (№ 10) გააქვს ბურთი მეტოქის კარში.

ი. იუნაევის ფოტო.

ცხრაასზე მეტი მოსწავლე...

ჩოხატაურში დამთავრდა მოსწავლეთა რაიონული სპარტაკიადა, რომლის პროგრამაში იყო კალათბურთი, ფრენბურთი, მძლეოსნობა, მაგიდის ჩოგბურთი, ჭადრაკი, ტყვიის სროლა. შეჯიბრებებში მონაწილეობდნენ რაიონის ყველა რვაწლიანი და საშუალო სკოლის გუნდები.

საშუალო სკოლების ფრენბურთელ ვაჟთა გუნდებში გაიმარჯვეს ხიდისთაველებმა, გოგონებში კი — ქვენიმნელებმა, მძლეოსნობაში ყველას აჯობეს — შუაგაბაშვილებმა, მაგიდის ჩოგბურთში — ჩაისუბნის, ჭადრაკში — ჩოხატაურის 1-ლი სკოლის, ტყვიის სროლაში — მე-2 სკოლის მოსწავლეებმა.

საერთო გუნდურ ჩათვლაში საშუალო სკოლებს შორის გაიმარჯვა 1-ლი სკოლის კოლექტივმა.

რვაწლიან სკოლებს შორის კალათბურთში ყველას აჯობეს ფარცხმის გოგონებმა და ბიჭებმა, მაგიდის ჩოგბურთში — იანეულებმა, ჭადრაკში — ბახვილელებმა, ფრენბურთში — ნაბეღლაველებმა. საერთო გუნდურ ჩათვლაში გაიმარჯვეს ფარცხმის მოსწავლეებმა.

სულ სპარტაკიადაში 900-ზე მეტი მოსწავლე მონაწილეობდა.

დ. ბურჯენიძე.

წინ არიან საბჭოთა სტუდენტები

ვენესუელის დედაქალაქ კარაკასში მიმდინარე სტუდენტთა გუნდურ მსოფლიო ჩემპიონატში გაიმართა ფინალური ტურნირის II ტური. საბჭოთა მოჭადრაკეები პოლონელებს შეხვდნენ და დაამარცხეს ანგარიშით 3,5:0,5. მთავარი ფინალური ტურნირის დანარჩენი შედეგები ასეთია: აშშ — ვენესუელა 3,5:0,5, შვეიცარია — ისრაელი 2,5:1,5, ბრაზილია — კუბა 2,5:1,5.

გაგაცნობთ I ტურის შედეგებს: კუბა — აშშ 2,5:1,5, ისრაელი — ვენესუელა 3,5:0,5, შვეიცარია — კოლონეთი 3:1.

ორი ტურის შემდეგ დაწინაურდნენ საბჭოთა სტუდენტები — 7,5 ქულა. მომდევნო ადგილზე არიან შვეიცარიელები — 5,5, შემდეგ მოდიან აშშ და ისრაელი — 5-5, კუბა — 4, ბრაზილია — 2,5, პოლონეთი — 1,5, ვენესუელა — 1.

კარპოვის უპირატესობით

ესპანეთის ქალაქ მონტილიაში დაიწყო საერთაშორისო საჭადრაკო ტურნირი მსოფლიო ჩემპიონ ა. კარპოვის მონაწილეობით. პირველ ტურში მსოფლიო ჩემპიონი ესპანელ დიდოსტატ ა. პომარს შეხვდა. პარტია გადაიდო კარპოვის უპირატესობით.

ლიდერებმა გაიმარჯვეს

ამსტერდამში, ასუჯრიან შაშში მიმდინარე ოლიმპიურ ტურნირში გაიმართა მე-11 ტური, რომელშიც გაიმარჯვეს ლიდერებმა — ჰოლანდიელმა დიდოსტატმა ხ. ვირსმამ, საბჭოთა დიდოსტატებმა, მსოფლიოს ექს-ჩემპიონმა ვ. შჩოგოლევმა და ა. განტვარგმა. ახლა ვირსმას 9 ქულა აქვს, შჩოგოლევსა და განტვარგს — 8,5-8,5.

„ყველაზე თავმდაბალი ჩემპიონი“

— ოლიმპიური თამაშების ისტორიაში ჯერ არც ერთ ტანმოვარჯიშეს არ მოუპოვებია ისეთი ბრწყინვალე, შთამაგონებელი გამარჯვება, როგორიც მონრეალის ფიცარნაგის ტრიუმფატორს, ქერა საბჭოთა ჭაბუკს ხვდა, — წერდნენ უცხოეთის სააგენტოების კორესპონდენტები 24 წლის ვლადიმირელი სტუდენტის ნიკოლოზ ანდრიანოვის გამოსვლის შესახებ.

დიახ, ეს ჭეშმარიტი ტრიუმფი იყო. ბორის შახლინის შემდეგ საბჭოთა ვაჟთა ტანვარჯიშმა დათმო პოზიციები და პირველობა დიდი ხნით „გადააბარა“ იაპონელებს. ანდრიანოვმა ოქროს ჯილდო მოიპოვა აბსოლუტურ პირველობაში, დაიმსახურა სამი ოქროს მედალი ცალკეულ იარაღებზე, ორი ვერცხლისა და ერთი ბრინჯაოს ჯილდო. ამავე დროს, მრავალჭიდში მისი გამარჯვება განსაკუთრებით დამაჯერებელი იყო, — საბჭოთა სპორტსმენმა მთელი ქულით ჩამოიტოვა თავისი უახლოესი კონკურენტი, უაღრესად გამოცდილი იაპონელი სპორტსმენი სავაო კატო. ასეთი რამ დიდი ხანია არ მომხდარა. ჩვეულებრივ, გამარჯვების ბედს ქულის მეათედები და მეასედები წყვეტს.

წინაოლიმპიური სეზონი ანდრიანოვისთვის იღბლიანი არ იყო. ოლიმპიადის დაწყებამდე იგი უთანაბროდ გამოდიოდა. მაგალითად, სსრ კავშირის თასის გათამაშების დროს ანდრიანოვი არ გამოსულა სარბიელზე, როცა ცალკეულ იარაღებზე მედლები გათამაშდა. ამბობდნენ, სერიოზულად არ ეკიდება წვრთნასო. იგი მომშვებული, მართლაც მოუმზადებელი ჩანდა. ახლა სპორტსმენი ამბობს: „მე და ჩემმა მწვრთნელმა ნიკოლოზ ტოლკაჩოვმა სწორედ ასე დავგეგმეთ მთავარი სტარტისთვის მზადება. საუკეთესო ფორმისთვის მონრეალში უნდა მიგვეღწია. როგორც ხედავთ, ამ ტაქტიკამ იმედი გაამართლა. ასე იმედიანად და მშვიდად თავი არასდროს მიგრძვნია“.

ანდრიანოვი აგერ უკვე 12 წელია ტანვარჯიშში მეცადინეობს. მისი გამარჯვებები მოულოდნელი არ იყო.

ახლო წარსულში ცნობილი საბჭოთა ტანმოვარჯიშე მიხეილ ვორონინი, რომელიც აგვიწერს პირველ შეხვედრას ანდრიანოვთან, ამბობს, რომ დარბაზში, სადაც ნაკრების ტანმოვარჯიშეები მეცადინეობდნენ გამოჩნდა ერთი თავშეკავებული, ყურადღებიანი, ძალიან სუფთა ბიჭი. იგი უხერხულად არ გრძნობდა თავს ცნობილ ტანმოვარჯიშეებთან შეხვედრისას. 1970 წლის მსოფლიო ჩემპიონატისთვის ანდრიანოვი სათადარიგო შემადგენლობაში შეიყვანეს. ვორონინი ამბობდა: „ანდრიანოვის ცქერა თვალს სიამოვნებს. იგი ყველაფერს თავისუფლად, თამაშ-თამაშით აკეთებს, ჭეშმარიტად არტისტული სიმსუბუქით აწვდის მაყურებელს ტანვარჯიშის სილამაზეს“. ერთი წლის შემდეგ კი ანდრიანოვის გამოსვლას მადრიდში გამართულ ევროპის ჩემპიონატში სენსაცია მოჰყვა. იქ მან ექვსი მედალი მოიგო: ორი ოქროსი, ორი ვერცხლისა და ორიც ბრინჯაოსი.

ანდრიანოვისთვის ყველაზე იღბლიანი (მონრეალში გამოსვლამდე) იყო 1972 წელი, როცა მან მოიპოვა სსრ კავშირის აბსოლუტური ჩემპიონის წოდება, ქვეყნის თასი და ოლიმპიური ჩემპიონობა თავისუფალ ვარჯიშში. დღეს მის კოლექციაში 150-ზე მეტი მედალია.

1975 წელს, როცა მსოფლიოს თასის გათამაშებაში გაიმარჯვა, ანდრიანოვი ამბობდა: „ჩემთვის მთავარი იყო ფავორიტების — იაპონელების გაცნობა მონრეალის ასპარეზობის წინ“.

...ავსტრიის გაზეთ „არბაიტერ ცაიტუნგის“ კორესპონდენტი ანდრიანოვს მსოფლიოს უდიდეს ტანმოვარჯიშეს უწოდებდა და ამავე დროს აღნიშნავდა, რომ იშვიათად შეხვდებით მასზე თავმდაბალ ჩემპიონს. კორესპონდენტის შეკითხვაზე, — „როგორ შეაფასებდით ტანმოვარჯიშე ვაჟთა შედეგებს ოლიმპიურ თამაშებში?“ ანდრიანოვმა უპასუხა: „მე ქალების გამოსვლა უფრო მომეწონა...!“

ვ. ნიკიფოროვა.

• • •

ნ. ანდრიანოვმა ყველას აჯობა ლონდონში გამართულ მსოფლიო თასის გათამაშებაში. სურათზე: თასის მფლობელ საბჭოთა სპორტსმენს გამარჯვებას ულოცავს ცნობილი იაპონელი ტანმოვარჯიშე მიცუო ცუკაჰარა.

საკდესის ფოტო.

რისი ბრალია?

პრაღა. გაზეთი „პრაცე“ წერს: „თუ ჩვენი სპორტსმენებისადმი საჭირო მომთხოვნელობას გამოვიჩენთ, იძულებული ვიქნებით, ვაღიაროთ, რომ მათი წვლილი მსოფლიო სპორტში არც ისე დიდია“.

ოლიმპიურ თამაშებში შედეგები დაბალი აღმოჩნდა იმ სახეობებშიც კი, რომლებშიც ჩვენი სპორტსმენები უძლიერესთა შორის ითვლებოდნენ, მაგალითად, ფრენბურთში, ხელბურთში, კანოეებით ნიჩბოსნობასა და მძლეოსნობაში. ჩეხოსლოვაკიის სპორტსმენებს ვერ ვუსაყვედურებთ საბრძოლო სულისკვეთებისა და გამარჯვებისკენ სწრაფვის უქონლობას. იშვიათი გამონაკლისის გარდა, ყველა დიდი პასუხისმგებლობით მოეკიდა ოლიმპიადისთვის მზადებას, ყველა ცდილობდა კარგი შედეგის მოპოვებას. ისინი იბრძოდნენ, მაგრამ ი. პლახის, მაგალითად, 800 მეტრზე რბენაში, უბრალოდ, ძალა არ ეყო, ისევე როგორც დ. მორავჩიკს 3000 მეტრზე დაბრკოლებებით შეჯიბრებაში. სამწუხაროდ, ჩვენმა ათლეტებმა ექსტრა-კლასის შედეგებს ჯერ კიდევ ვერ მიაღწიეს.

პირველი ტირაჟის შედეგები

სპორტული ლატარიების მთავარმა სამმართველომ შეაჯამა შედეგები „შაბათის სპორტლოტოს“ („5 36-დან“) პირველი ორი ტირაჟისა, რომლებიც 14 აგვისტოს გაიმართა მოსკოვში.

პირველი ტირაჟი: ხუთი ნომერი ოთხმა კაცმა გამოიცნო, ისინი 5000-5000 მანეთს მიიღებენ. ოთხი ნომრის გამოცნობისთვის მოგება 364 მანეთია (805 ბარათი), სამისთვის — 8 (35974).

მეორე ტირაჟი: ხუთი ნომერი შვიდ ბარათზეა ამოცნობილი, მოგება — 5000 მანეთი. ოთხი ნომრის გამომცნობნი მიიღებენ 174 (1688), სამისა — 5 (54338) მანეთს.

მოგებული თანხა გაიცემა 24 აგვისტოდან 24 სექტემბრის ჩათვლით. (საკდესი).

მორიგი ტირაჟი

მოსკოვი, 18 აგვისტო. დღეს აქ გაიმართა „სპორტლოტოს“ და „სპორტლოტო-2“-ის მორიგი, 33-ე ტირაჟი.

აი, იღბლიანი ციფრები:

„სპორტლოტო“: 8, 10, 33, 34, 40, 44.

„სპორტლოტო-2“: 5, 6, 14, 25, 43, 49.

დიდი უპირატესობის შედეგი

ლონდონი. რეიტერის სააგენტო წერს:

გდრ-ის ნიჩბოსნებმა ოლიმპიური რეგატის დროს საგრძნობი უპირატესობა მოიპოვეს ყველა სხვა მეტოქესთან შედარებით.

დასავლეთის ქვეყნების წარმომადგენლები სახტად დარჩენილნი მხრებსღა იჩეჩდნენ, როცა გდრ-ის მზემოკიდებულმა, ღონიერმა, ძლიერმა ნიჩბოსნებმა, რომლებიც 25 ფინალიდან 24-ში მონაწილეობდნენ, საერთო ჯამში 21 ოლიმპიური ჯილდო მოიპოვეს — 12 ოქროსი, 4 ვერცხლისა, 5 ბრინჯაოსი.

გდრ-ის სპორტსმენებმა ნიჩბოსნობაში სათავე დაუდეს ახალ ეპოქას, რომელიც გვამცნობს, რომ დასავლეთის ქვეყნებს დღეს არ ძალუძთ მათთან თანაბარი ბრძოლა. საუცხოოდ მომზადებული ათლეტები სპორტის ამ ურთულეს სახეობაში შესაშური სიმშვიდით ასპარეზობენ. მათ გასაქანი არ მისცეს თავიანთს მეტოქეებს, რომელთაგანაც უმეტესობას მთელი შესაძლებლობებისა და ფინანსური რესურსების ამოწურვა დასჭირდა ოლიმპიადის სარბიელზე გამოსვლისთვის მოსამზადებლად.

აკადემიურ ნიჩბოსნობაში გათამაშებული 6 ოქროს მედლიდან 4 გდრ-ის სპორტსმენებს ხვდათ. ვაჟებმა დაიკავეს 5 პირველი (8-დან), 3 მეორე და 2 მესამე ადგილი.

გდრ-ის ათლეტთა მნიშვნელოვანი ფიზიკური და ტექნიკური უპირატესობა განსაკუთრებით შესამჩნევი იყო დიდი ნავების რბოლაში. ფინალში მათმა რვაადგილიანმა საოცრად იოლად და ყველაზე საჭირო მომენტში ჩამოიტოვა მსოფლიოში ერთ-ერთი უძლიერესი კოლექტივი — დიდი ბრიტანეთის გუნდი. ეს მოწმობს, რომ გდრ-ის სპორტსმენებს საუცხოო ტექნიკა და დიდი ამტანობა აქვთ.

განსაკუთრებით დამაჯერებელი და შთამბეჭდავი იყო უმესაჭო ოთხადგილიანის სინქრონულად მომუშავე ეკიპაჟის წევრების, ლაიფციგის ფიზიკური კულტურის უმაღლესი სკოლის აღსაზრდელების გამარჯვება. ორგზის მსოფლიო ჩემპიონთა წოდებას მათ ოლიმპიური ოქროს ჯილდოებიც დაუმატეს.

ნიჩბოსნობაში არასოციალისტური სახელმწიფოების წარმომადგენლებიდან მხოლოდ ორს ხვდა ოქროს მედლები. ალბათ ბედის ირონია თუ იყო, რომ გამარჯვებულნი იცავდნენ სკანდინავიის ქვეყნების ღირსებას, სადაც სპორტის ეს სახეობა დიდი პოპულარობით როდი გამოირჩევა. ეს ქვეყნებია ნორვეგია და ფინეთი.

ძმები ფრანკ და ალფ ჰანსენები პირველობდნენ ორადგილიანებით შეჯიბრებაში, ხოლო ფინელმა პერტი კარპინენმა, 22 წლის მეხანძრემ, ყველაზე დიდი სენსაცია მოახდინა, როცა გაიმარჯვა ერთადგილიანებით რბოლაში და დაამარცხა შეჯიბრების ფავორიტი, მსოფლიო ჩემპიონი, გფრ-ის წარმომადგენელი კოლბე.

კოლბემ დიდი ხმაური ატეხა, როცა წაგების შემდეგ მარცხის მიზეზად დაასახელა სტიმულატორი, რომელიც გუნდის ექიმმა სტარტის აღებამდე გაუკეთა.

სპეციალისტებმა ერთ-ერთ სენსაციად მიიჩნიეს ამერიკის შეერთებული შტატებისა და საბჭოთა კავშირის რვაადგილიანების წარუმატებლობა. ოლიმპიადებში მონაწილეობის მანძილზე ეს პირველად მოხდა, რომ ისინი ძირითად ფინალში ვერ გავიდნენ.

სოციალისტური ქვეყნების წარმომადგენლები პირველობდნენ კანოეებით შეჯიბრებაშიც. მხოლოდ კანადელ ჯონ ვუდს და ესპანეთის ოთხადგილიანის ეკიპაჟს ხვდათ ვერცხლის მედლები.

ნიჩბოსნობის საბჭოთა ოსტატები ჯერ კიდევ მსოფლიოში უძლიერესთა შორის ირიცხებიან მას შემდეგ, რაც მიუნხენში 6 ოქროს ჯილდო მოიპოვეს. მაგრამ ახლა ასპარეზობის პროგრამა გაფართოვდა და გდრ-ის სპორტსმენებმა გამოისწორეს მდგომარეობა, როცა სამი ოქროს მედალი დაიმსახურეს.

როგორც ჩანს, საქმე იქით მიდის, რომ გდრ მალე აჯობებს საბჭოთა კავშირს, როგორც ორი წლის წინათ უკვე მოხდა ქალთა ნიჩბოსნობაში.

კანოეებით შეჯიბრებაში ოლიმპიური რეგატის დროს ყველაზე საინტერესო იყო გდრ-ის ახალგაზრდა წარმომადგენლების, 21 წლის კაროლა ცირცოვის და 19 წლის მოსწავლის რუდი ჰელმის გამოსვლა.

ცირცოვმა შეაჩერა წინსვლა საბჭოთა სპორტსმენი ქალებისა, რომლებმაც ერთადგილიანებით რბოლაში ზედიზედ ხუთ ოლიმპიურ თამაშებში გაიმარჯვეს. ჰელმმა მოიგო ერთადგილიანებით შეჯიბრება და კიდევ ორი ბრინჯაოს მედალიც დაიმსახურა. ნიჩბოსანთა შორის მხოლოდ მას ხვდა სამი ოლიმპიური ჯილდო.

რედაქტორის მოადგილე
ზ. ჯაფარიძე.

საქართველოს ფიზიკური კულტურის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი აცხადებს კონკურსს სპორტის ფსიქოჰიგიენის დარგში უმცროსი მეცნიერ მუშაკის (1 ერთეული) თანამდებობაზე.

მსურველებს უნდა ჰქონდეთ ამ დარგში პრაქტიკული მუშაობის გამოცდილება და გამოქვეყნებული ნაშრომები.

კონკურსის ვადაა 2 თვე დღიდან განცხადების გამოქვეყნებისა.

„ლოკომოტივის“ სტადიონი
(ი. ჭავჭავაძის პრ. № 74)
22 აგვისტო
ფეხბურთი
სსრ კავშირის ჩემპიონატი

„დინამო“ (თბილისი) — „არარატი“ (ერევანი)

დასაწყისი 19 ს. და 30 წ.

ბილეთების გაყიდვა: დაწესებულებებში — 20 აგვისტოს, საერთო — „ლოკომოტივის“ სტადიონის სალაროებში 21 და 22 აგვისტოს დილის 10 საათიდან.

ИНДЕКС 66448

საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის სტამბა. თბილისი, ლენინის ქ. № 14.

უუ 02442